

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

**ДӨРГӨН СУМЫН ЕБС-ИЙН 2020 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАН**

Аудитын код: ХОА-2021/157/СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Ховд хот
2021 он

Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар
Утас: 70433061
Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн
Утас: 70432545
Цахим хаяг: Tsetsegsuren.A@audit.gov.mn
Гэрээт аудитор: Б.Бадамцэцэг
Утас: 70432545
цахим хаяг: Narantuul.d@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

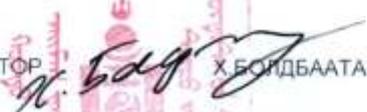
Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагуудын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
ТБОНӨХБАҮХАТ	Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай
ЗДТГ	Засаг даргын дамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
БҮТЭЗ	Бага үнэтэй түргэн элэгдэх зүйл
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	13
3. Аудитын тайлан	14
3.1. Ерөнхий зүйл	14
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	14
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт.....	15
3.4. Материаллаг байдал	15
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	15
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт	16
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	17
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	18
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	18
Залруулсан алдаа.....	18
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил... Error! Bookmark not defined.	
Аудитын зөвлөмж	18
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	18
4. Менежментийн захидал	18
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	20

1.ТӨРИЙН АУДИТЫН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ

 ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР 84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061 E-mail: khovd@audit.gov.mn	ДӨРГӨН СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ Ц.МӨНХБАТ ТАНАА
2021.02.08 № 434 Танай _____ -ны № _____ -Т	
Аудитын гэрчилгээ	
<p>Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дөргөн сумын ЕБС-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийв.</p>	
<p>Зөрчилгүй санал дүгнэлт Дөргөн сумын ЕБС-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг материаллаг зүйлсийн хувьд Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, УСНББОУС-д нийцүүлж Сангийн сайдын баталсан бодлого, журам, зааврын дагуу үнэн, бодитой, шударга илэрхийлсэн тул зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргаж байна.</p>	
<p>Санал дүгнэлтийн үндэслэл Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартад нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, зааврын дагуу гүйцэтгэсэн. Эдгээр нь санхүүгийн тайлан материаллаг буруу илэрхийллээс ангид эсэх талаар үндэслэлтэй баталгаа олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэхийг шаарддаг. Аудитаар Дөргөн сумын ЕБС-ийн 2020 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайлан дахь үлдэгдэл, ажил гүйлгээний дүн хэмжээ болон илчлэл тодруулга, тус байгууллагад мөрдөж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, бүртгэлийн хөтлөлт, программ хангамж, дотоод хяналтын систем болон удирдлагын хийсэн томоохон тооцооллыг шалгаж, аудитын санал дүгнэлтийг дэмжих нотлох зүйлсийг хангалттай цуглуулсан. Бидний хийсэн аудит тус санхүүгийн тайлан, тодруулгад санал дүгнэлт өгөх хангалттай, зохистой үндэслэлийг бүрдүүлсэн бөгөөд аудитын дүнд үндэслэн санал, зөвлөмжийг аудитын тайланд тусгасан болно.</p>	
<p>Үүрэг хариуцлага Төсвийн захирагч нь Төсвийн тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1-д заасны дагуу тайлант хугацааны санхүүгийн тайлан, тодруулгыг Нягтлан бодох бүртгэлийн болон Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, түүнтэй нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу бэлтгэж, тайлагнах үүрэгтэй. Аудитын дээд байгууллагуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, стандарт болон Аудитын олон улсын стандартын дагуу аудит хийж, жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланд санал дүгнэлт өгөх нь төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.</p>	
<p>ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Х.БОРДБААТАР</p> <p style="text-align: right;">021020290</p>	

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>56,518,350.85</u>	<u>80,551,177.57</u>
33	АВЛАГА	4,186,105.40	3,218,550.40
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	233,254.00	-
335	Бусад авлага	3,952,851.40	3,218,550.40
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,595,192.00	3,218,550.40
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	2,357,659.40	-
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	52,332,245.45	77,332,627.17
351	Түүхий эд материал	-	19,637,283.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	19,087,283.00
35130	Эм боох материал	-	550,000.00
354	Хангамжийн материал	52,332,245.45	57,695,344.17
35410	Бичиг хэргийн материал	32,500.00	4,500.00
35420	Аж ахуйн материал	50,799,745.45	54,439,464.17
35440	Түлш, шатах тослох материал	880,000.00	-
35460	Хүнсний материал	620,000.00	3,251,380.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>1,857,768,661.71</u>	<u>1,817,213,133.57</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,857,768,661.71	1,817,213,133.57
391	Газар		
392	Биет хөрөнгө	1,802,415,461.71	1,761,974,183.65
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,715,438,258.65	1,715,438,258.65
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(45,450,018.25)	(88,831,717.81)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	218,172,836.93	247,202,362.93
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(160,242,782.69)	(185,834,430.95)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	122,951,114.28	128,716,334.28
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(79,627,549.53)	(89,130,978.77)

39217	Ном	31,173,602.32	34,414,355.32
393	Биет бус хөрөнгө	55,353,200.00	55,238,949.92
39301	Програм хангамж	732,000.00	732,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(275,000.00)	(389,250.08)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	54,896,200.00	54,896,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,914,287,012.56</u>	<u>1,897,764,311.14</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>961,451.00</u>	<u>112,407.53</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	961,451.00	112,407.53
413	Өглөг	961,451.00	112,407.53
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	961,451.00	112,407.53
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,913,325,561.56</u>	<u>1,897,651,903.61</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,913,325,561.56	1,897,651,903.61
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	487,043,343.31	487,043,343.31
51101	Өмч: - төрийн	487,043,343.31	487,043,343.31
512	Хуримтлагдсан үр дүн	595,087,792.32	579,414,134.37
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	595,087,792.32	595,087,792.32
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(15,673,657.95)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	831,194,425.93	831,194,425.93
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,914,287,012.56</u>	<u>1,897,764,311.14</u>

2.2 АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	979,622,954.88	1,156,235,809.72
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	69,897,370.88	63,245,445.72
120	Нийтлэг татварын бус орлого	69,897,370.88	63,245,445.72
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	67,070,570.88	60,304,945.72

1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	300,000.00	300,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	66,770,570.88	60,004,945.72
120009	Бусад орлого	2,826,800.00	2,940,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	909,725,584.00	1,092,990,364.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	858,629,310.00	1,006,450,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	858,629,310.00	1,006,450,300.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	48,961,900.00	86,540,064.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	48,961,900.00	86,540,064.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	2,134,374.00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	2,134,374.00	
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	989,484,547.59	1,171,909,467.67
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	989,484,547.59	1,171,909,467.67
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	961,625,173.59	1,130,221,555.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	676,622,844.00	812,820,136.00
210101	Үндсэн цалин	676,622,844.00	572,161,036.00
210102	Нэмэгдэл	-	181,345,700.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		59,313,400.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	85,652,159.00	100,843,708.53
210201	Тэтгэврийн даатгал	58,598,045.24	68,621,808.53
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,763,528.44	8,055,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,410,822.74	6,444,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,352,705.70	1,611,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,527,056.88	16,110,900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	44,359,346.00	88,063,664.00

210301	Гэрэл, цахилгаан	6,942,306.00	7,072,784.00
210302	Түлш, халаалт	37,417,040.00	76,582,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	4,408,880.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	8,362,420.00	6,944,600.00
210401	Бичиг хэрэг	1,776,600.00	331,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,928,210.00	572,550.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	479,200.00	570,100.00
210404	Ном, хэвлэл	-	3,342,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	350,000.00	818,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,828,410.00	1,309,550.00
2105	Нормативт зардал	54,756,814.00	40,553,020.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	426,500.00	1,280,500.00
210502	Хоол, хүнс	53,210,314.00	36,925,320.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,120,000.00	2,347,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	615,500.00	53,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	615,500.00	53,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	392,000.00	922,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	392,000.00	922,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	90,864,090.59	80,021,226.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,253,650.00	
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,145,175.00	1,430,199.60
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	78,465,265.59	78,591,027.14
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	27,859,374.00	41,687,912.40
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	27,859,374.00	15,944,900.00

213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	2,134,374.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,725,000.00	15,944,900.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	25,743,012.40
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	25,743,012.40
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(9,861,592.71)	(15,673,657.95)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(9,861,592.71)	(15,673,657.95)

2.3 АУДИТ ХИЙСЭН МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	911,503,730.00	1,099,449,414.40
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,126,800.00	6,459,050.40
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,126,800.00	6,459,050.40
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	300,000.00	300,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	300,000.00	300,000.00
120009	Бусад орлого	2,826,800.00	6,159,050.40
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	908,376,930.00	1,092,990,364.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	858,629,310.00	1,006,450,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	858,629,310.00	1,006,450,300.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	48,961,900.00	86,540,064.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	48,961,900.00	86,540,064.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	785,720.00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	785,720.00	
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	911,503,730.00	1,099,449,414.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	911,503,730.00	1,099,449,414.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	880,440,210.00	1,056,021,402.00

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	673,788,500.00	805,548,700.00
210101	Үндсэн цалин	481,135,900.00	610,203,526.00
210102	Нэмэгдэл	116,621,100.00	136,031,774.00
210104	Урамшуулал	48,579,200.00	59,313,400.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27,452,300.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	88,105,243.00	108,749,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	61,167,643.00	76,527,100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,006,500.00	8,055,500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,506,100.00	6,444,300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,347,600.00	1,611,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,077,400.00	16,110,900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	47,246,214.00	86,540,064.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,045,014.00	7,072,784.00
210302	Түлш, халаалт	35,191,200.00	75,894,500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	5,010,000.00	3,572,780.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,043,710.00	7,022,700.00
210401	Бичиг хэрэг	450,100.00	571,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,164,810.00	1,204,400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	648,400.00	569,200.00
210404	Ном, хэвлэл	400,100.00	3,304,200.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	216,700.00	216,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,163,600.00	1,157,100.00
2105	Нормативт зардал	56,896,857.00	43,658,338.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	311,400.00	2,430,500.00
210502	Хоол, хүнс	54,951,357.00	38,861,838.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,634,100.00	2,366,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,272,486.00	-

210604	Урсгал засвар	1,272,486.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	291,700.00	53,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	291,700.00	53,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	208,400.00	392,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	208,400.00	392,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,587,100.00	4,057,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,760,400.00	248,700.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,826,700.00	3,808,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	31,063,520.00	43,428,012.40
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	31,063,520.00	17,685,000.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	951,220.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,112,300.00	17,685,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	25,743,012.40
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	25,743,012.40

2.4 АУДИТ ХИЙСЭН ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	487,043,343.31	831,194,425.93	595,087,792.32	1,913,325,561.56
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	487,043,343.31	831,194,425.93	595,087,792.32	1,913,325,561.56
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	487,043,343.31	831,194,425.93	595,087,792.32	1,913,325,561.56
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	487,043,343.31	831,194,425.93	595,087,792.32	1,913,325,561.56
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	487,043,343.31	831,194,425.93	595,087,792.32	1,913,325,561.56
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(15,673,657.95)	(15,673,657.95)
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	487,043,343.31	831,194,425.93	579,414,134.37	1,897,651,903.61

2.5 АУДИТ ХИЙСЭН ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	907828000.00	907828000.00	1108799400.00	1093290364.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	907828000.00	907828000.00	1108799400.00	1093290364.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	877586000.00	877715700.00	1086300100.00	1053080902.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	673788500.00	673788500.00	805548700.00	805548700.00
210101	Үндсэн цалин	481135900.00	481135900.00	564889600.00	564889600.00
210102	Нэмэгдэл	116621100.00	116621100.00	181345700.00	181345700.00
210104	Урамшуулал	48579200.00	48579200.00	59313400.00	59313400.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	27452300.00	27452300.00		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	84223600.00	88105243.00	108749000.00	108749000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	57272000.00	61167643.00	76527100.00	76527100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6737900.00	7006500.00	8055500.00	8055500.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5390300.00	5506100.00	6444300.00	6444300.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1347600.00	1347600.00	1611200.00	1611200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13475800.00	13077400.00	16110900.00	16110900.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	42529900.00	47246214.00	100975700.00	86540064.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	7687300.00	7045014.00	8456000.00	7072784.00
210302	Түлш, халаалт	29832600.00	35191200.00	88509700.00	75894500.00
210303	Цэвэр, бохир ус	5010000.00	5010000.00	4010000.00	3572780.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3940500.00	3980500.00	4026300.00	4082200.00
210401	Бичиг хэрэг	450100.00	450100.00	450100.00	571100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1101600.00	1101600.00	1204400.00	1204400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	608,400.00	648,400.00	591,400.00	569,200.00
210404	Ном, хэвлэл	400,100.00	400,100.00	400,100.00	363,700.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	216,700.00	216,700.00	216,700.00	216,700.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,163,600.00	1,163,600.00	1,163,600.00	1,157,100.00

2105	Нормативт зардал	59,418,700.00	56,896,857.00	61,102,700.00	43,658,338.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	311,400.00	311,400.00	4,858,400.00	2,430,500.00
210502	Хоол, хүнс	55,360,300.00	54,951,357.00	53,707,300.00	38,861,838.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,747,000.00	1,634,100.00	2,537,000.00	2,366,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,670,500.00	1,272,486.00	1,073,400.00	-
210604	Урсгал засвар	6,670,500.00	1,272,486.00	1,073,400.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	291,700.00	291,700.00	291,700.00	53,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	291,700.00	291,700.00	291,700.00	53,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	208,400.00	208,400.00	392,000.00	392,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	208,400.00	208,400.00	392,000.00	392,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,514,200.00	5,925,800.00	4,140,600.00	4,057,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	933,600.00	933,600.00	300,000.00	248,700.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,580,600.00	4,992,200.00	3,840,600.00	3,808,900.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,242,000.00	30,112,300.00	22,499,300.00	40,209,462.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-	-	22,524,462.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг				22,524,462.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	30,242,000.00	30,112,300.00	22,499,300.00	17,685,000.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	30,242,000.00	30,112,300.00	22,499,300.00	17,685,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	907,828,000.00	907,828,000.00	1,108,799,400.00	1,093,290,364.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	858,566,100.00	858,566,100.00	1,006,450,300.00	1,006,450,300.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	858,566,100.00	858,566,100.00	1,006,450,300.00	1,006,450,300.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	48,961,900.00	48,961,900.00	102,049,100.00	86,540,064.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	48,961,900.00	48,961,900.00	102,049,100.00	86,540,064.00

120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	300,000.00	300,000.00	300,000.00	300,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	300,000.00	300,000.00	300,000.00	300,000.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	69.00	69.00	64.00	64.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	40.00	40.00	41.00	41.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	21.00	21.00	22.00	22.00
620004	Гэрээт ажилтан	7.00	7.00		
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	598.00	598.00	569.00	569.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	598.00	598.00	569.00	569.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	598.00	598.00	569.00	569.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	69.00	69.00	64.00	64.00
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	41.00	41.00	42.00	42.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	1.00	1.00	1.00	1.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)			1.00	1.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	27.00	27.00	20.00	20.00

2.6 АУДИТ ХИЙСЭН НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	6,159,050.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,159,050.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,940,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,940,500.00
210404	Ном, хэвлэл	2,940,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	3,218,550.40
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	3,218,550.40
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	3,218,550.40

II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	6,159,050.40
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	6,159,050.40
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,159,050.40

3.АУДИТЫН ТАЙЛАН

3.1. Ерөнхий зүйл

Дөргөн сумын ЕБС-ын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг захирал Ц.Мөнхбат танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд анхан шатны баримт бүрдүүлэлт, шатахууны зарцуулалт, хүүхдийн хоол хүнс, үдийн цай хөтөлбөрийг тендер зарлан, гэрээ байгуулан шалгаруулж бэлтгэх, талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 02 дүгээр сарын 01-нээс 2021 оны 02 дугаар сарын 06-ны хооронд Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын гэрээт аудитор Б.Бадамцэцэг хариуцаж хэрэгжүүлэв.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Дөргөн сумын ЕБС нь холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн Боловсролын салбарын ажилтнуудын ёс зүй, харилцаа хандлагыг сайжруулах, олон нийтийн оролцоог өргөжүүлэн, хүүхэд бүрийг эх хэлээрээ зөв сайхан бичиж, ярих, сэтгэн бодох чадварыг хөгжүүлэх гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ. Үүнд:

Ховд аймгийн Дөргөн сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь “хичээл, хөгжүүлэх үйл ажиллагааны бэлтгэлийг чанартай бэлтгэн, багш, эцэг эх, асран хамгаалагчийн хамтын оролцоо, үүрэн хариуцлагыг нэмэгдүүлж суралцагчийн хөгжил, төлөвшилд ахиц гаргана” гэсэн эрхэм зорилгын дор үйл ажиллагааны чиглэл зорилтоо тодорхойлон ажиллажээ.

Үйл ажиллагааны чиглэл:

Боловсролын тухай хуульд зааснаар үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- Боловсролын үндсэн зарчим, тогтолцоо, агуулга, удирдлага, зохион байгуулалт боловсролын харилцаанд оролцогчдын эрх, үүрэг, хүлээх хариуцлагыг тодорхойлох,
- Иргэн тодорхой хугацаанд мэргэшил дээшлүүлэх сургалтад хамрагдах, бие даан суралцах замаар боловсрол, мэргэшлийн ур чадвараа байнга дээшлүүлэх,

- Үндсэн хуульд заасны дагуу төрөөс бүх нийтийн ерөнхий боловсролыг төлбөргүй олгох
- Боловсролын байгууллагын тогтолцоо нь сургалтын, эрдэм шинжилгээ, арга зүйн боловсролын үнэлгээний, мэргэжил дээшлүүлэх сургалт-арга зүйн болон бусад байгууллагаас бүрдэх,

Үндсэн болон үндсэн бус үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд судалж, баримтжуулсан.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Засгийн газрын 2019 оны 472 дугаар тогтоолоор “Төрийн албан хаагчийн цалингийн сүлжээ, хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай”*
- *Хоолны зардлын нормативыг ЗГ-ын 2019 оны 12-р сарын 18-ны 450 дугаар тогтоолоор шинэчлэн батлагдаж 2020 оны 01-р сарын 01-нээс мөрджээ.*

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Дөргөн сумын ерөнхий боловсролын сургууль нь санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Аймгийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын газар 2019 оны санхүүгийн баримтанд дотоод хяналт хийгдээгүй байна. Санхүүгийн албанаас дотоод аудитын нэгжтэй боловч хяналт хэрэгжүүлсэн талаар ажлын тайлан ирүүлээгүй болно.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, эрсдэлийн түвшинг “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогын 502193,8 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 5021.9 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцсон.

Харин гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлын түвшинг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн нийт орлогоос 1156236.0 мянган төгрөгөөс 1 хувиар тооцон 11562.3 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тооцлоо.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дөргөн сумын ЕБС-ийн 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 16522.7 мянган төгрөгөөр буюу 14 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Балансын үзүүлэлт

Эхний үлдэгдэл

Эцсийн үлдэгдэл

Өөрчлөлт

АВЛАГА	4.186.1	3218.6	(967.6)
БАРАА МАТЕРИАЛ	52332.2	77332.6	25000.4
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1.857.768.6	1.817.213.1	(40.555.5)
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1.914.287.0	1.897.764.3	(16.522.7)
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	961.5	112.4	(849.0)
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1.913.325.6	1.897.651.9	(15.673.7)
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1.914.287.0	1.897.764.3	(-16522.7)

Авлага дансны үлдэгдэл 3218.6 мянган төгрөг болж 967.6 мянган төгрөгөөр буурсан шалтгаан нь өмнөх оны өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлж ажилласантай холбоотой буурсан бөгөөд энэ авлага нь бүрэн барагдах боломжтой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 77332,6 мянган төгрөг болж 25000,4 мянган төгрөгөөр өссөн нь үнэ төлбөргүй бараа материал ирснээс шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл оны эхэнд 1857768,6 мянган төгрөг, оны эцэст 1817213,1 мянган төгрөг болж 40555,5 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн данс нь Боловсрол, шинжлэх ухааны яамны оруулалтаар хөрөнгө оруулалтаар 11667,5 мянган төгрөгөөр зөөврийн компьютер, тоног төхөөрөмжийг хандиваар авч, ДЗОУБ-аас 3026,6 мянган төгрөгийн компьютер, скайнер, сурах бичиг, ОНХСангаас 10011,4 мянган төгрөгийн камер, шар гэрэл, Хөшөөт хөгжлийн сангаас 9600,0 мянган төгрөгийн гал тогооны хэрэгсэл, Аймгийн аварга малчдаас 3730,0 мянган төгрөгийн компьютер, сургалтын шкаф тавилга эд хогшил, тоног төхөөрөмж нийт 38035,5 мянган төгрөгийн хөрөнгө нэмэгдсэн байна.

Өр төлбөр оны эхэнд 961,5 мянган төгрөг оны эцэст 112,4 мянган төгрөг болж 849,0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 487043,3 мянган төгрөг болж тайлант онд өөрчлөлтгүй байна.

Дөргөн сумын ЕБС-ийн 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 176612,8 мянган төгрөгөөр буюу 18 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан 176612,8 мянган төгрөгийн орлогоос 147820.9 мянган төгрөгөөр урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт, 28791,9 мянган төгрөгөөр орон нутгийн хөгжлийн санхүүжилтийн орлого өссөнтэй холбоотой байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 182424,9 мянган төгрөгөөр буюу 18.4 хувиар өссөн, өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан цалин, шимтгэлийн зардал 152403,9 мянган төгрөг буюу 43,0 хувиар өссөн, тогтмол зардал 14435,6 мянган төгрөг буюу 16,6 хувиар, хангамж бараа материалын зардал 55,9 мянган төгрөг буюу 18,5 хувиар өссөн, норматив зардал 17444,3 мянган төгрөг буюу 88,6 хувиар, бараа үйлчилгээний зардал 1868,2 мянган төгрөг буюу 21,2 хувиар дээрх зардлууд буурсан байна. Энэ нь Засгийн газрын 472 тоот тогтоолоор цалингийн сүлжээ, хэмжээ өөрчлөгдсөн, ковид- 19 цар тахалтай холбоотой байна.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн шууд захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт:

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1108799,4 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 1108799,4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл:

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 6 хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1108799.4 мянган төгрөгийн төсөв баталснаас 102049,1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 300,0 мянган төгрөг, 1006450,3 мянган төгрөгийг Улсын төсвөөс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 1006540,3 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 86540,1 санхүүжилт авч, өөрийн орлого 300,0, нийт 1070765,9 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд 983925,8 мянган төгрөгийг зарцуулж 22524,5 мянган төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нийт төсвийн зардлын гүйцэтгэлийг дутуу зарцуулсан нь 1 хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээ 15509.0 мянган төгрөгөөр хэмнэсэн байна. Хэмнэсэн шалтгаан нь 2020 онд Ковид-19 цар тахалтай холбоотой халаалтын зардал, гэрэл цахилгаан, цэвэр бохир ус арга хэмжээний зарцуулах эрхийг нээж өгөөгүйтэй холбоотой хэмнэлт гарсан байна. Хүснэгтээр үзүүлбэл:

Хүснэгт 3	Хөтөлбөр, арга хэмжээний хэмнэлт	/мян.төг/
код	хөтөлбөр, арга хэмжээ	мөнгөн дүн
80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	
80109	ТШЗ-ийн тогтмол зардал	15509,0
81801	Үдийн цай хөтөлбөр	
81806	Дотуур байрны үйлчилгээ	
81827	Бичиг үсгийн боловсролын хөтөлбөр	
81835	Сургалтын хэвийн үйл ажиллагаа	
	ДҮН	15509.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 4.5-д харуулав.

Нэмэлт санхүүжилт:

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт дансаар БСШУЯамнаас сургуулийн номын сангаар дамжуулан түрээсийн хэлбэрээр хэрэглэх сурах бичгийн түрээсийн орлого 2940,5 мянган төгрөг, 2012 онд үүссэн цалингийн урьдчилгааны болон бараа материалын авлага 3218,5 мянган төгрөг, нийт 6159,0 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс БСШУЯ-нд 2940,5 мянган төгрөгийн орлогыг төвлөрүүлсэн байна. Аймгийн орон нутагт 3218,5 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн боловч Төрийн сангийн гүйлгээ хааж, зардалд зарцуулах эрх нээлгэж чадаагүй учир авлага үүсгэсэн болно.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 151 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 150 мэдээллийг оруулсан боловч 1 мэдээллийг 5,0 сая төгрөгөөс дээш дүн бүхий зарлагын гүйлгээний мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 39504.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 5 зөвлөмж өгөгдөж зөвлөмжийн хэрэгжилт 80 хувьтай байна.

Хүснэгт 4 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	-	-	-	-	-	-	-
Албан шаардлага	-	-	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	5	39504,5		37460,2	1	2044,3	80.0
Нийт дүн	5	39504,5	-	37460,2	1	2044,3	80.0

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 85710.5 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 83666.2 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 2044,3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

Залруулсан алдаа: Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

1. Санхүүжилтийн орлогыг төвлөрүүлэх шилжүүлэг гэсэн үзүүлэлтийг сонгосонтой холбоотой 77229.0 мянган төгрөгөөр урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилтийг бууруулан тайлагнасан,
2. Урьд оны цалингийн урьдчилгааны авлага 3218.6 мянган төгрөгийг Аймгийн төрийн санд төвлөрүүлснийг буцаан авахаар авлага үүсгээгүй, үүнтэй холбоотойгоор үрдүн 3218,6 мянган төгрөгөөр нийт 83666,2 мянган төгрөгийн залруулгыг аудитын явцад хийгдлээ.

Шийдвэрлэсэн нь: Байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч нарт асуудлын бүртгэлээр танилцуулан 85710.5 мянган төгрөгийн залруулга хийж, залруулсан албан тоот ирүүлсэн болно.

Аудитын зөвлөмж: Аудитаар илэрсэн 2044.3 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчилд 3 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Анхаарал татахуйц асуудал гараагүй болно.

4. МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗАХИДАЛ

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Худалдан авалт болон гэрээний биелэлт, хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт: Тайлант онд мах нийлүүлэх, хүнсний материал худалдан авах тендер зарлаагүй, гэрээ байгуулаагүй компани болон хувь хүнээс мах болон хүнсний материалаа худалдан авч дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Эрсдэл: Холбогдох заавар журамд заасны дагуу нягтлан бодох бүртгэлийг хөтлөөгүй байх, гэрээ байгуулсан ач холбогдол алдагдах, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүй байх

Өгсөн зөвлөмж: Энэ нь Үнэн зөв байдал, Хэмжилт, Иж бүрэн байх зэрэг батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүйгээс гадна Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.51-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", 16.5.4-д "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", 6.4.4.хуульд өөрөөр заагаагүй бол бараа нийлүүлэх, ажилгүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэх этгээдийг чөлөөт өрсөлдөөн, нээлттэй сонгон шалгаруулалтын аргаар сонгох заалтуудыг хэрэгжүүлж ажиллах

1.2. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

2. Төсвийн хөрөнгийн зарцуулалт

2.1. Илрүүлэлт: Нярав шатахууны тайлан гаргаагүй, жолоочийн тооцоо бодоогүй, замын зардал, сургуулийн зарим ажилд шатахууны бичиг хийн олгож, уг баримтаар зардалд бүртгэж байгаа нь анхан шатны баримтын бүрдэл хангахгүй, жолоочийн замын хуудасны анхан шатны баримтыг бүрэн бүрдүүлээгүй, спидометрийн эхний болон сүүлчийн заалтыг бичээгүй шатахууны тооцооны зарцуулалтад тавих дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй, 2044.3 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Эрсдэл: 1,2. Төсвийн хөрөнгийн үр өгөөж буурах, төсвийн үр ашиггүй зардал гарах, холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөхгүй байх

Өгсөн зөвлөмж Энэ нь Үнэн зөв байдал, Хэмжилт, Иж бүрэн байх зэрэг батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүйгээс гадна Төсвийн тухай хуулийн 16.5.1-д "төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", 16.5.4-д "төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.3 "жинхэнэ хэрэгжилтийн", Эд хариуцагчийн эрх үүргийн дүрмийн 15-д Хариуцаж байгаа эд зүйлийг зохих хууль ёсны баримт материал бүрдсэн буюу удирдлагын шийдвэрээр зориулагдсан зүйлд нь өөрийн биеэр тавьж олгож, хяналт тавьж ажиллана, Эд хариуцагчийн эрх үүргийн дүрмийн 17-д Өөрийн хариуцаж байгаа зүйлийн орлого, зарлагын болон үлдэгдлийн мэдээ тайланг тухай бүр зохих маягтаар хариуцсан нягтлан бодогчид өгч байна гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллах

2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

3. Анхан шатны баримтын бүрдүүлэлт:

3.1. Илрүүлэлт: Бараа материал худалдан авахдаа И баримтгүйгээр зөвхөн нэхэмжлэл, зарлагын падаанаар орлого авч тайлагнасан зөрчил илэрлээ.

Эрсдэл: Холбогдох хууль тогтоомжийг баримтлах, зардлыг нотлохгүй байх

Өгсөн зөвлөмж Энэ нь Үнэн зөв байдал, Хэмжилт, Иж бүрэн байх зэрэг батламж мэдэгдэлтэй нийцэхгүйгээс гадна НББ-ийн тухай хуулийн 13.7. Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно, Татварын ерөнхий хуулийн 28.5"Татвар төлөгч борлуулалт хийх тухай бүрд

хэрэглэгчийн системээс дахин давтагдашгүй дугаар бүхий төлбөрийн баримтыг хэвлэж өгөх, эсвэл цахим илгээх үүрэгтэй” гэсэн заалтуудыг мөрдөн ажиллаж, худалдан авалтын ажил гүйлгээ бүрийг И баримтаар баталгаажуулах
Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Хүлээн зөвшөөрсөн

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2021 оны 4 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН ЖАГСААЛТ

Огноо:	Аудитын нэр:	Дөргөн сумын ЕБС-ийн 2020 оны жил эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудит	Аудитын код:
2021			ХОА-2021/157/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	Дөргөн сумын ЕБСургууль		Мянган төгрөгөөр

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
1	2	3	4	5	
1	Тайлант онд мах нийлүүлэх, хүнсний материал худалдан авах тендер зарлаагүй, гэрээ байгуулаагүй компани болон хувь хүнээс мах болон хүнсний материалаа худалдан авч дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй		Зөвлөмж өгөх		
2	Нярав шатахууны тайлан гаргаагүй, жолоочийн тооцоо бодоогүй, замын зардал, сургуулийн зарим ажилд шатахууны бичиг хийн олгож, уг баримтаар зардалд бүртгэж байгаа нь анхан шатны баримтын бүрдэл хангахгүй, жолоочийн замын хуудасны анхан шатны баримтыг бүрэн бүрдүүлээгүй, спидометрийн эхний болон сүүлчийн заалтыг бичээгүй шатахууны тооцооны зарцуулалтад тавих дотоод хяналтыг хэрэгжүүлээгүй	2044.3	Зөвлөмж өгөх	Захирал, нягтлан бодогч	Ц.Мөнхбат Ш.Отгонцэцэг
3	Бараа материал худалдан авахдаа И баримтгүйгээр зөвхөн нэхэмжлэл, зарлагын падаанаар орлого авч тайлагнасан зөрчил илэрлээ.	0	Зөвлөмж өгөх		
4	Санхүүжилтийн орлогыг төвлөрүүлэх шилжүүлэг гэсэн үзүүлэлтийг сонгосонтой холбоотой 77229.0 мянган төгрөгөөр урсгал үйл	83666.2	Залруулга хийх		

ажиллагааны санхүүжилтийг бууруулан тайлагнасан, Урьд оны цалингийн урьдчилгааны авлага 3218.6 мянган төгрөгийг Аймгийн төрийн санд төвлөрүүлснийг буцаан авахаар авлага үүсгээгүй, үүнтэй холбоотойгоор үр дүн 3218,6 мянган төгрөгөөр нийт 83666,2 мянган төгрөгийн залруулгыг аудитын явцад хийгдлээ.				
ДҮН	85710.5			

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР